

## İçindekiler

Dördüncü Baskıya Önsöz 5

### §.1 KIYMETLİ EVRAK VE SENET KAVRAMI

I. SENET KAVRAMI 27

II. KIYMETLİ EVRAKA BENZEYEN SENETLER 27

III. KIYMETLİ EVRAK KAVRAMI 28

IV. TÜRK MEVZUATINDA KIYMETLİ EVRAK İLE İLGİLİ KANUNLAR 28

### §.2 KIYMETLİ EVRAK HUKUKUNUN GENEL ESASLARI

I. KIYMETLİ EVRAK BİR SENETTİR 31

II. KIYMETLİ EVRAKTAKİ HAKKIN PARA İLE ÖLÇÜLEBİLİR OLMASI 31

III. KIYMETLİ EVRAKIN İÇERDİĞİ HAKKIN TEDAVÜL ÖZELLİĞİ 32

IV. KIYMETLİ EVRAKIN SOYUTLUK (MÜCERRETLİK) ÖZELLİĞİ 32

İÇTİHATLAR 33

V. KIYMETLİ EVRAKIN ŞEKİL ŞARTLARI 35

İÇTİHATLAR 36

VI. KIYMETLİ EVRAKIN SINIRLI SAYIDA OLMASI 36

### §.3 KIYMETLİ EVRAKIN SINIFLANDIRILMASI

I. SENETTEKİ HAKKIN ÇEŞİDİNE GÖRE 37

A. Alacak Senetleri 37

B. Eşya Hukuku Senetleri (Emtia Senetleri) 37

1. Genel Olarak 37

2. Emtia Senetleri 40

a. Makbuz Senedi 40

b. Varant 40

aa. Makbuz Senedi ve Varantın Ciroso 41

bb. Makbuz Senedi ve Varant Aracılığı İle Yapılacak Tasarruflar 41

cc. Zamanaşımı 42

dd. Senetlerin Kaybedilmesi 42

c. Taşıma Senedi 43

d. Konşimento (TTK. m.1228) 44

İÇTİHATLAR 46

C. Hisse Senetleri 47

İÇTİHATLAR 49

II. HAKKIN SENETTEN ÖNCE VAR OLUP OLMAMASINA GÖRE 50

A. Kurucu Senetler 50

B. Açıklayıcı Senetler 50

III. DÜZENLENMELERİNE SEBEP OLAN HUKUKİ İŞLEM İLE İLGİLERİNE GÖRE 51

A. Soyut Kıymetli Evrak 51

B. İlli Kıymetli Evrak 51

IV. HAK SAHİBİNİN TESPİTİNE GÖRE 51

A. Nama Yazılı Kıymetli Evrak 51

1. Tanım 51

2. Nama Düzenlenebilecek Senetler 51

İÇTİHATLAR 52

3. Nama Yazılı Senetlerin Devri 53

- a. Nama Yazılı Senetlerin Temliki 53
- b. Nama Yazılı Senetlerin Ciroosu 53
- İÇTİHATLAR 54
- 4. Alacaklı Sıfatının İspatı 55
- 5. Eksik Nama Yazılı Senetler 55
- B. Emre Yazılı Kıymetli Evrak 56
- 1. Tanımı ve Unsurları 56
- a. İradi Emre Yazılı Senetler 57
- b. Kanunen Emre Yazılı Senetler 57
- 2. Emre Düzenlenebilecek Senetler 57
- 3. Emre Yazılı Senetlerin Devri 57
- C. Hamiline Yazılı Kıymetli Evrak (TTK.m.658–669) 58
- 1. Tanımı ve Unsurları 58
- 2. Borçlunun Durumu 59
- 3. Hamiline Yazılı Senetlerin Devri 59
- İÇTİHATLAR 60
- V. KAMBİYO SENETLERİNE BENZEYEN SENETLER 60
- A. Emre Yazılı Havale (TTK.m.826 v.d) 60
- B. Emre Yazılı Ödeme Vadi 62

#### **§.4 KIYMETLİ EVRAKIN TÜRÜNÜN DEĞİŞTİRİLMESİ (TAHVİL)**

- I. TANIMI VE NİTELİĞİ 63
- II. TAHVİLİN TÜRLERİ 63
- A. İradi Tahvil 63
- B. Kanuni Tahvil 64

#### **§.5 KAMBİYO SENETLERİ (TİCARİ SENETLER)**

- I. TANIM 65
- II. KAMBİYO SENETLERİNİN (Poliçe, Bono, Çek) ORTAK  
ÖZELLİKLERİ 65
- A. Kambiyo Senetleri Bir Miktar Paranın Ödenmesi Borcunu İçerir 65
- İÇTİHATLAR 65
- B. Kambiyo Senetleri İbraz Senetleridir 67
- C. Kambiyo Senetlerinin Tedavül Kabiliyeti 67
- D. Kambiyo Senetlerinde Mücerretlik (Soyutluk) İlkesi 67
- E. Kambiyo Senetleri Sıkı Şekil Şartlarına Tabidir 67
- F. Kambiyo Senetleri Kanunen Emre Yazılı Senetlerdir 68
- G. Kambiyo Senetlerinde İmzaların Bağımsızlığı İlkesi Geçerlidir 68
- İÇTİHATLAR 69
- H. Kambiyo Senetleri Kamu Güvenine Mazhar Senetlerdir 71
- I. Kambiyo Senetleri Uluslararası Nitelikte Senetlerdir 71
- İ. Kambiyo Senetlerinin Takibi Özel Hükümlere Tabidir 73
- III. KAMBİYO SENETLERİNDE EHLİYET 73
- İÇTİHATLAR 75
- IV. KAMBİYO SENETLERİNDE İMZA 90
- İÇTİHATLAR 91
- V. İMZALARIN BAĞIMSIZLIĞI 101
- İÇTİHATLAR 102
- VI. KAMBİYO SENEDİNİN TEMSİLEN DÜZENLENMESİ 104
- İÇTİHATLAR 106
- VII. SENET METNİNDEKİ DEĞİŞİKLİKLER (TAHRİFAT)  
(TTK.m.748) 117
- İÇTİHATLAR 120

## VIII. KAMBİYO SENETLERİNDE DEFİ'LER 137

A. Senet Metninden Anlaşılan Defiler 138

İÇTİHATLAR 138

B. Senedin Hükümsüzlüğüne İlişkin Defiler 140

İÇTİHATLAR 143

C. Kişisel Defiler 152

İÇTİHATLAR 152

D. Tüketici Kanunundan Kaynaklanan Defi 167

İÇTİHATLAR 167

E. Finansal Kiralama Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunundan Kaynaklanan Defiler 169

İÇTİHATLAR 169

## IX. KAMBİYO SENETLERİNDE KANUNLAR İHTİLAFI 173

A. Poliçede Kanunlar İhtilafı 173

B. Bonoda Kanunlar İhtilafı 176

C. Çekte Kanunlar İhtilafı 176

1. Çekte Ehliyete İlişkin Kanunlar İhtilafı İki Başlık Altında İncelenebilir 177

2. Şekil ve Süreler ile İlgili Kanunlar İhtilafı 177

3. Düzenleme Yeri Hukukuna Tabi Kılınan Hususlar 177

4. Çekte, Çekin Ödeneceği Ülke Hukukuna Göre Belirlenen Konular 177

5. Yerleşim Yeri Hukukuna Tabi Olan Konular 178

İÇTİHATLAR 179

### §.6 KAMBİYO SENETLERİNİN ÇEŞİTLERİ

I. POLİÇE 185

A. Genel Olarak 185

B. Poliçenin Unsurları (TTK.m.671) 186

1. Zorunlu Unsurlar 186

a. Poliçe Kelimesi (TTK.m.671) 186

b. Belirli Meblağın Kayıtsız Şartsız Havalesi 187

İÇTİHATLAR 188

c. Muhatabın Adı Soyadı 189

İÇTİHATLAR 189

d. Lehtarın Adı Soyadı 190

e. Düzenleyenin İmzası 190

f. Düzenlenme Tarihi 191

2. Alternatif Unsurlar 193

a. Düzenlenme Yeri 193

İÇTİHATLAR 193

b. Ödeme Yeri (6102 s. TTK.m.671/e) 195

İÇTİHATLAR 196

3. Poliçenin İsteğe Bağlı Unsurları 197

a. Vade 197

aa. Poliçe, Dört Ayrı Şekilde Vadeli Olarak Düzenlenebilir (TTK. m.703) 198

bb. Sürelerin Hesabı 199

İÇTİHATLAR 199

b. Bedel Kaydı 201

c. Yetki Kaydı 202

İÇTİHATLAR 203

d. Faiz Şartı 204

e. Muacceliyet Kaydı 204

f. Sorumsuzluk Kaydı	204
g. Menfi Emre Kaydı	204
ğ. Araya Girme Kaydı	204
h. Protestodan Muafiyet Kaydı	204
1. Kabule Arz Şartı ve Yasağı Kaydı	205
i. Nüsha Düzenlemeye İlişkin Kayıt	205
j. Saklama Kaydı	205
k. Tahkim Kaydı	206
l. İhbar Kaydı	206
m. Provizyon Kaydı	206
n. İhbardan Vazgeçme Kaydı	206
C. Poliçede Unsurların Eksikliğinin Neticesi	206
1. Zorunlu Unsurların Eksikliği	206
2. İsteğe Bağlı Unsurlar	207
3. Kanunun Belli Koşullarda Varlığını Kabul Ettiği Unsurlar	207
4. Adi Senede Dönüşme	208
D. Açık Poliçe (Bono ve Çek)	208
İÇTİHATLAR	210
E. Poliçede Kabul	217
1. Tanım	217
2. Kabule Arz: Kabul İçin İbrazın İhtiyari Olması	217
3. Kabul İçin İbraz Süresi	219
İÇTİHATLAR	219
4. Kabule Arz Yeri	221
5. Kabul Beyanı	221
İÇTİHATLAR	223
6. Kabulün Şartları	225
7. Düzenleyenin “Kabul Edilmemeden” Sorumlu Olmayacağı Kaydı	226
8. Poliçenin Kabul Edilmemesinin Sonuçları	226
a. Borcun Ödenmemesi	227
b. Poliçenin Kabul Edilmemesi	227
c. Poliçenin Ödeneceğinin Şüpheli Olması	227
9. Müracaat Hakkının Kullanılması	228
İÇTİHATLAR	229
II. POLİÇEDE CİRO	230
A. Genel Olarak	230
İÇTİHATLAR	231
B. Cironun Şekli	235
1. Genel Olarak	235
2. Ciroya Konulabilen – Konulamayan Kayıtlar	236
C. Cironun Yapılabileceği Süre	238
İÇTİHATLAR	239
D. Ciroda Kişiler	241
İÇTİHATLAR	242
E. Cironun Türleri	243
1. Ciro Edilen Kişinin Belirtilip Belirtilmemesine Göre Ciro	243
2. Cironun, Konusu ve İşlevine Göre Türleri	244
a. Temlik Ciro	244
b. Temlik Cirounun Fonksiyonları	245
aa. Temlik Fonksiyonu	245
bb. Teşhis Fonksiyonu	247
cc. Garanti Fonksiyonu	249

İÇTİHATLAR	250
c. Tahsil Ciroosu	254
aa. Genel Olarak	254
bb. Örtülü (İnançlı) Tahsil Ciroosu	255
cc. Tahsil Ciroosunun Hükümleri	256
İÇTİHATLAR	256
d. Rehin Ciroosu (TTK.m.689)	258
aa. Genel Olarak	258
bb. Rehin Ciroosunun Hükümleri	259
İÇTİHATLAR	260
F. Kopuk Ciro Zincirinin Sonuçları	263
İÇTİHATLAR	264
III. POLİÇEDE AVAL	266
A. Genel Olarak	266
B. Aval–Kefalet	270
İÇTİHATLAR	271
C. Avalin Geçerlilik Koşulları	276
1. Genel Olarak	276
2. Avalde Eşin Rızası	276
İÇTİHATLAR	279
D. Aval Verenin Borçları	285
İÇTİHATLAR	285
E. Aval Verenin Hakları	291
İÇTİHATLAR	292
F. Avalin Sona Ermesi	293
İÇTİHATLAR	293
IV. POLİÇEDE İHBAR	294
A. İhbar Süresi	295
B. İhbarın Şekli	295
C. İhbar Mecburiyeti Olanlar ve Muhatapları	295
D. İhbar Mecburiyetinin İhlâli	296
İÇTİHATLAR	297
V. RETRET (TTK.m.729)	298
A. Tanım	298
B. Retretin İçeriği	298
VI. POLİÇEDE ARAYA GİRME (TTK.m.734–745)	299
A. Tanım	299
B. Genel Olarak	299
C. Araya Girme Suretiyle Kabul	300
1. Araya Girme Suretiyle Kabulün Şartları	301
2. Araya Girme Suretiyle Kabulde Hamilin Durumu	301
3. Araya Girme Suretiyle Kabulün Müracaat Borçluları ve Kabul Eden Yönünden Sonuçları	302
D. Araya Girme Suretiyle Ödeme (m. 738–747)	302
İÇTİHATLAR	304
VII. POLİÇEDE NÜSHA VE SURETLER (m.743–747)	307
A. Nüsha	307
B. Suretler	308
VIII. POLİÇEDE ÖDEME (TTK.m.703–712)	309
A. Ödeme	309
İÇTİHATLAR	309
B. Vade	312

İÇTİHATLAR	313
C. Ödeme İçin İbraz	316
D. Ödemenin Yapılması ve Sonuçları	317
E. Kabul Etmeme ve Ödememe Halinde Yapılacak İşlem	320
1. Poliçeden Sorumlu Olanlar (TTK m. 636)	320
2. Ödeyen Müracaat Borçlusunun Hukuki Durumu	321
3. Müracaat Hakkının Kapsamı	323
a. Hamilin Müracaat Hakkının Kapsamı	323
b. Ödeyen Kişinin Müracaat Hakkının Kapsamı	324
F. Müracaat Hakkının Düşmesi	324
1. Kabule Arzın veya Ödeme İçin İbrazın Zamanında Yapılmaması	325
2. Kabul Etmeme ve Ödememe Protestosunun Zamanında Düzenlenmemesi	325
3. Protestodan Muafiyet (TTK.m.634)	326
İÇTİHATLAR	327

### **§.7 KAMBIYO SENETLERİNDE ZAMANAŞIMI**

I. GENEL OLARAK	331
II. ZAMANAŞIMININ İLERİ SÜRÜLME ZAMANI	332
İÇTİHATLAR	333
III. ZAMANAŞIMINDAN FERAGAT	335
İÇTİHATLAR	336
IV. ZAMANAŞIMI SÜRELERİ	345
İÇTİHATLAR	346
V. ZAMANAŞIMININ KESİLMESİ (TTK.m.750)	351
İÇTİHATLAR	353
VI. ZAMANAŞIMININ KESİLMESİNİN HÜKÜMLERİ	364
İÇTİHATLAR	365
VII. ZAMANAŞIMININ DURMASI	366
VIII. SENEDİN ZAMANAŞIMINA UĞRAMASI HALİNDE TEMEL İLİŞKİYE DAYANILMASI	367
İÇTİHATLAR	368

### **§.8 BONO**

I. BONONUN İKTİSADİ VE HUKUKİ MAHİYETİ	373
II. BONONUN ŞEKİL ŞARTLARI	373
A. Zorunlu Unsurlar	375
1. 'Bono' veya 'Emre Muharrer Senet' Kelimesi	375
İÇTİHATLAR	375
2. Kayıtsız ve Şartsız Belli Bir Bedeli Ödeme Vadi	377
a. Ödeme Vaadi Koşulsuz Olmalıdır	377
İÇTİHATLAR	378
b. Ödeme Vaadi, Belirli Bir Paraya İlişkin Olmalıdır	410
İÇTİHATLAR	411
3. Lehtar (Kime ve Kimin Emrine Ödenecek İse Onun Ad ve Soyadı)	416
İÇTİHATLAR	418
4. Düzenlenme Tarihi (TTK.m.776/1-f)	432
İÇTİHATLAR	433
5. Düzenleyenin İmzası	443
İÇTİHATLAR	444
B. Alternatif Unsurlar	455
1. Düzenlenme Yeri	455
İÇTİHATLAR	456
2. Ödeme Yeri	470

İÇTİHATLAR	470
3. Bonoda Vade	472
İÇTİHATLAR	474
III. BONONUN İSTEĞE BAĞLI İÇERİĞİ	492
İÇTİHATLAR	495
IV. BONOYA UYGULANACAK POLİÇE HÜKÜMLERİ (TTK.m.778)	499
V. BONODA BEDEL KAYDI VE BEDELSİZLİĞİN İSPATI	501
İÇTİHATLAR	502
VI. SENEDİN TALİLİ VE TALİLDE İSPAT YÜKÜ	506
İÇTİHATLAR	508
VII. BANKANIN BONOYU KAYIP ETMESİ veya PROTESTO ÇEKMEMESİ NEDENİYLE SORUMLULUĞU	521
İÇTİHATLAR	522

### §.9 ÇEK

I. ÇEKİN HUKUKİ MAHİYETİ	527
II. ÇEKİN İKTİSADİ MAHİYETİ	528
III. TÜRK TİCARET KANUNUNA TABİ ÇEKLER	529
A. Garantili Çek	529
B. Banka Çeki	530
C. Teyitli (Bloke) Çek	530
D. Çizgili Çek	531
1. Çizgili Çek	531
2. Genel Çizgili Çek	532
3. Özel Çizgili Çek	532
4. Çizgili Çekin Şekil Şartları (TTK.m.803)	533
İÇTİHATLAR	533
E. Mahsup Çeki	534
1. Mahsup Çeki (TTK.m.805)	534
2. Mahsup Çekinde Hamilin Hakları	535
IV. TÜRK TİCARET KANUNUNA TABİ OLMAYAN ÇEKLER	536
A. Çek Kartı	536
B. Posta Çekleri	536
C. Seyahat Çekleri	536
İÇTİHATLAR	537
V. 5941 SAYILI ÇEK KANUNU'NUN İHDAS ETTİĞİ ÇEK TÜRLERİ	537
A. Tacir Kişi Çeki – Tacir Olmayan Kişi Çeki	537
B. Tacir Çeki – Tacir Olmayan Kişi Çeki Ayrımının Amacı	540
C. Hamiline Çek	541
İÇTİHATLAR	541
D. Çek Yapraklarının Şekli	542
E. Çek Hesabı Açılırken Bankanın Yükümlülükleri	543
İÇTİHATLAR	546
F. Çek Hesabı Açmak İsteyenin Yükümleri	547
İÇTİHATLAR	548
G. Muhatap Bankanın Yükümlülüğü	551
1. Ödeme Yükümlülüğü ve Miktarı	551
a. Karşılığının Hiç Bulunmaması Hâlinde	552
b. Karşılığının Kısmen Bulunması Hâlinde	553
aa. Muhatap Bankanın Ödemek Zorunda Olduğu Miktarlar	554
bb. Kanuni Garanti Miktarının Karşılıksız Çek Eyleminin Oluşması	

Yönünden Çeşitli Olasılıklara Göre Değerlendirilmesi	555
İÇTİHATLAR	555
cc. Sahte–Tahrif Edilmiş Çekin Ödenmiş Olması veya Çekin Kaypedilmesi Nedeniyle Bankanın Sorumluluğu	559
İÇTİHATLAR	559
2. Karşılıksızdır, İşlemi Yapma Yükümlülüğü	563
İÇTİHATLAR	565
3. Bankanın Çek Hesabı Sahiplerinin Kişisel Bilgilerini Bildirim Yükümlülüğü (5941 s.k.m.4/1)	566
4. Bankanın Çek Hesabı Sahiplerinin Adres Bilgilerini Hamile Verme Yükümlülüğü (5941 s.k.m.4/1)	567
5. Bankanın Çek Hesabının “Tacir Tüzel Kişiye” Ait Olduğuna Dair Emareyi Bildirme Yükümlülüğü (5941 s.k.m.4/2)	567
6. Bankanın Hamiline Çek Defteri Yaprağını Kullanmadan Hamiline Çek Düzenlendiğini Bildirme Yükümlülüğü (5941 s.k.m.4/3)	568
H. Lehtarın Çeki Karekod Sistemine Kaydetme Yükümlülüğü	568
I. Karşılıksız Çekte Hamilin Hakları (Çek K. m.3/6)	569
1. Takip Yapma ve İcra Ceza Mahkemesine Müracaat Hakkı	569
İÇTİHATLAR	570
2. Gecikme Cezası Talep Etme Hakkı	570
3. İleri Tarihli Çekte Hamilin Takip Yapabilme Hakkı	570
VI. ÇEKİN ŞEKİL ŞARTLARI	570
A. Genel Olarak Çek (TTK m.692–735)	570
B. Çekin Unsurları: (TTK. m.780)	572
1. Senette Çek Kelimesi	572
İÇTİHATLAR	572
2. Kayıtsız ve Şartsız Belirli Bir Bedelin Ödenmesi İçin Havaleyi	573
İÇTİHATLAR	574
3. Ödeyecek Kimsenin “Muhatabın” Ad ve Soyadı	580
İÇTİHATLAR	581
4. Ödeme Yeri (TTK.m.780/d)	581
İÇTİHATLAR	582
5. Düzenlenme Yeri (TTK.m.780/e)	582
İÇTİHATLAR	583
6. Düzenlenme Tarihi (TTK.m.780/e)	587
İÇTİHATLAR	589
7. Düzenleyenin İmzası	593
İÇTİHATLAR	595
8. Banka Tarafından Verilen Seri Numarası	598
9. Karekod	599
C. Eksik Unsurlu Çekin Hukuki Sonuçları	600
1. Eksik Unsurlu Çek	600
2. Çekin Boş veya Kısmen Doldurularak Tedavüle Çıkarılması	601
3. Tedavülden Sonra Düzenleyenin Kişisel Durumunda Meydana Gelen Değişikliklerin Çeke Etkisi (TTK.m.800)	602
İÇTİHATLAR	603
VII. ÇEKE YAZILABİLECEK KAYITLAR	603
İÇTİHATLAR	606
VIII. ÇEKE YAZILAMAYACAK KAYITLAR	608
A. Senedin Çek Olma Özelliğini Etkileyen Yasak Kayıtlar	608
B. Senedin Çek Olma Özelliğini Etkilemeyen Yasak Kayıtlar	608
IX. ÇEKTE LEHTAR	609



İÇTİHATLAR	610
X. ÇEKTE İBRAZ	614
A. Çekin İbrazı	614
İÇTİHATLAR	614
B. Çek Hesabının Bulunduğu Bankaya İbraz	620
C. Çekin Muhatap Banka Dışında Bir Bankaya İbrazı	620
D. Takas Odasına İbraz	620
İÇTİHATLAR	621
E. Çekin Elektronik Ortamda Takas İşlemi	623
İÇTİHATLAR	624
F. İbraz Süreleri	626
İÇTİHATLAR	627
G. Çekin Süresinde İbraz Edilmemesinin Sonuçları	632
İÇTİHATLAR	633
H. İleri Tarihli Çek Düzenlenmesi	646
İÇTİHATLAR	647
I. Mücbir Nedenle İbraz Süresinin Kaçırılması (TTK.m.811)	648
İÇTİHATLAR	650
XI. ÇEKTE KAYMA (TTK.m.799)	651
A. Genel Olarak	651
B. Çekten Kaymanın Şartları	653
İÇTİHATLAR	654
XII. ÇEKİN DEVRİ	654
A. Ciro Yolu İle Devir	654
1. Genel Olarak	654
İÇTİHATLAR	656
2. Emre Yazılı Çekin Devri	658
3. Nama Yazılı Çeklerin Devri	658
4. Hamiline Yazılı Çeklerin Devri	659
İÇTİHATLAR	660
5. Çekin Ciro Olunabileceği Süre	662
İÇTİHATLAR	663
6. Muhatapın Ciro	665
7. Muhatap Lehine Yapılan Ciro	665
İÇTİHATLAR	666
8. Çekin, Muhatap Bankanın Başka Bir Şubesine İbrazı veya Ciro	666
İÇTİHATLAR	667
9. Rehin Ciro	668
İÇTİHATLAR	668
B. Çekin Alacağın Temlik Yolu İle Devir	670
İÇTİHATLAR	671
C. Zilyetliğin Geçirilmesi Suretiyle Devir	674
XIII. AVAL	675
XIV. ÇEKTE ZAMANAŞIMI	676
İÇTİHATLAR	677
XV. SAHTE VE TAHRİF EDİLMİŞ ÇEKİ BANKANIN ÖDEMESİ	678
İÇTİHATLAR	680
XVI. ÇEK UYGULANACAK POLİÇE HÜKÜMLERİ	683
XVII. ÇEKİN ÖDENMESİ	684
A. Ödeme Zamanı	684
B. Ödeme	684
C. Ödeme Şekli	685

İÇTİHATLAR 687

D. Çekin Karşılıksız Olması Halinde Bankanın Ödeme Yükümlülüğü 688

İÇTİHATLAR 690

E. Karşılığı Olmayan Çekin Ödenmesi 691

XVIII. ÇEKİN ÖDENMEMESİ 692

XIX. BANKALARIN BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ 692

**§.10 KAMBIYO SENETLERİNİN TAKİP USULÜ  
(İİK.M. 167– 176/A)**

I. GENEL OLARAK 695

II. ALACAĞIN KAMBIYO SENEDİNE BAĞLI OLMASI 696

İÇTİHATLAR 697

III. TAKİP TALEBİNİN İÇERİĞİ 698

A. Alacaklı 700

İÇTİHATLAR 701

1. Yetkili Hamilden Maksat 702

İÇTİHATLAR 703

2. Ciro 709

İÇTİHATLAR 711

3. Cironun Çeşitleri 715

a. Temlik Ciro 715

İÇTİHATLAR 716

b. Tahsil Ciro 717

İÇTİHATLAR 718

c. Rehin Ciro 718

4. Vadeden Sonraki Ciro 719

İÇTİHATLAR 719

5. İbrazdan Sonra Çekin Ciro 722

İÇTİHATLAR 722

6. Çekte Muhatap Bankanın Ciro 725

İÇTİHATLAR 725

B. Borçlu 726

İÇTİHATLAR 728

C. Alacak Tutarı 749

1. Kambiyo Senedinde Yazılı Bedel 749

İÇTİHATLAR 750

2. Temerrüt Faizi 753

İÇTİHATLAR 754

3. Alacağın Yabancı Para Olması 756

İÇTİHATLAR 757

D. Komisyon Ücreti 761

İÇTİHATLAR 762

E. Çek Tazminatı 762

İÇTİHATLAR 763

F. Protesto ve İhbarname Giderleri 766

İÇTİHATLAR 766

IV. KAMBIYO SENEDİNİN ASLININ TAKİP TALEBİNE

EKLENMESİ 767

İÇTİHATLAR 768

V. PROTESTONUN TAKİP TALEBİNE EKLENMESİ 771

A. Bono'da Protestonun Takip Talebine Eklenmesi 771

B. Çek'te Protestonun Takip Talebine Eklenmesi (TTK. m.720) 773

İÇTİHATLAR 775

VI. ALACAKLININ SEÇTİĞİ TAKİP YOLU 790

İÇTİHATLAR 791

**§.11 KAMBİYO SENETLERİNE ÖZGÜ HACİZ YOYUYLA  
TAKİPTE ÖDEME EMRİ**

KAMBİYO SENETLERİNE ÖZGÜ HACİZ YOYUYLA TAKİPTE

ÖDEME EMRİ 793

İÇTİHATLAR 795

**§.12 KAMBİYO SENETLERİNE MAHSUS TAKİPTE  
BORCA İTİRAZ (İİK.M.169)**

KAMBİYO SENETLERİNE MAHSUS TAKİPTE BORCA İTİRAZ

(İİK.m.169) 807

İÇTİHATLAR 809

**§.13 BORCA İTİRAZIN İNCELENMESİ (İİK.M.169/A)**

I. GENEL OLARAK 815

İÇTİHATLAR 816

II. BORCA İTİRAZ SEBEPLERİ 820

A. Yetkiye İtiraz 820

İÇTİHATLAR 824

B. Borcun Olmadığı veya İtfa veya İmhal Edildiği İtirazları 843

1. İtiraz Sebepleri 843

İÇTİHATLAR 846

2. İtirazın İspatı 867

a. Resmî Belge ile İtirazın İspatı 867

b. Adî Belge ile İtirazın İspatı 868

c. Kambiyo Senedindeki Yazılar İle İtirazın İspatı 868

İÇTİHATLAR 870

C. Zamanaşımı İtirazı 881

1. Zamanaşımı İtirazının Ödeme Emrine İtiraz Yolu ile İleri  
Sürülmesi 881

İÇTİHATLAR 882

a. Bonoda Zamanaşımı 885

İÇTİHATLAR 886

b. Çekte Zamanaşımı 888

İÇTİHATLAR 889

2. Zamanaşımı İtirazının Takibin Kesinleşmesinden Sonra İleri  
Sürülmesi 892

İÇTİHATLAR 893

3. Kambiyo Senetlerinde Zamanaşımını Kesen Haller (TTK. m.662) 898

İÇTİHATLAR 900

D. Faize İtiraz 912

1. Faiz Çeşitleri 914

İÇTİHATLAR 917

2. Yabancı Para ile Düzenlenen Bono ve Çekte, Faiz Hesabı 924

İÇTİHATLAR 925

III. TAKİBİN GEÇİCİ OLARAK DURDURULMASI 928

IV. DURUŞMA YAPILMASI 928

İÇTİHATLAR 930

A. Borca İtirazın Kabulü Kararı 933

B. Borca İtirazın Reddi Kararı 934

İÇTİHATLAR 936

V. İNKAR VE KÖTÜNİYET TAZMİNATI 947

İÇTİHATLAR 949

**§.14 KAMBİYO SENETLERİNE MAHSUS HACİZ YOLU İLE  
TAKİPTE İMZAYA İTİRAZ**

KAMBİYO SENETLERİNE MAHSUS HACİZ YOLU İLE TAKİPTE  
İMZAYA İTİRAZ 967

İÇTİHAHLAR 976

**§.15 BORÇLUNUN KAMBİYO HUKUKUNA YÖNELİK  
ŞİKAYETİ (İİK.M.170/A)**

I. GENEL OLARAK 1019

İÇTİHAHLAR 1020

II. KAMBİYO SENETLERİNE MAHSUS HACİZ YOLU İLE  
TAKİPTE, ŞİKAYET SEBEPLERİ 1022

İÇTİHAHLAR 1023

III. BORÇLUNUN İMZAYA İTİRAZINI GERİ ALMASI – BORCU  
KISMEN VEYA TAMAMEN KABUL ETMESİ 1024

İÇTİHAHLAR 1025

IV. KAMBİYO HUKUKUNA İLİŞKİN ŞİKAYET-İNKAR  
TAZMİNATI 1038

İÇTİHAHLAR 1039

V. GENEL HACİZ YOLUNA İLİŞKİN HÜKÜMLERİN KAMBİYO  
YOLU İLE TAKİPTE UYGULANMASI (İİK.m.170/b) 1039

İÇTİHAHLAR 1042

**§.16 GENEL MAHKEMELERDE KIYMETLİ EVRAKLA İLGİLİ  
GÖRÜLEN DAVA TÜRLERİ**

I. KIYMETLİ EVRAKIN ZİYAI VE İPTAL DAVASI 1049

A. Genel Olarak 1049

İÇTİHAHLAR 1050

B. İptal Davasının Şartları 1057

1. Senedin Zıyayı 1057

İÇTİHAHLAR 1058

2. Senetteki Hakkın Varlığını Devam Ettirmesi 1060

İÇTİHAHLAR 1060

3. İptali Talep Edenin Hak Sahibi Olması (Aktif Dava Ehliyeti) 1062

İÇTİHAHLAR 1062

4. Senet Zilyetliğinin Yeniden İktisabının Mümkün Olmaması 1066

İÇTİHAHLAR 1066

5. Dava Konusu Senedin İptalinin Mümkün Olması 1067

C. Hamiline Yazılı Senetlerin Zıyayı ve İptali 1067

D. Nama Yazılı Senetlerin Zıyayı ve İptali 1069

E. Emre Yazılı Senetlerin Zıyayı ve İptali 1070

F. Zayi Nedeniyle Açılan İptal Davasında Yargılama Usulü 1071

1. Önleyici Önlemler 1071

2. Davacı 1073

İÇTİHAHLAR 1073

3. Davalı 1075

İÇTİHAHLAR 1076

4. Yetkili Mahkeme 1077

İÇTİHAHLAR 1077

5. Görevli Mahkeme 1078

İÇTİHAHLAR 1079

6. Davanın İspatı 1080

İÇTİHAHLAR 1080

G. Senet İptal Kararının Doğuracağı Sonuçlar 1082

1. İptal Kararının Davacı İle Senet Borçlusu Arasındaki İlişkiye Etkisi 1082
2. İptal Kararının Borçlu İle Senet Zilyedi Olan Üçüncü Kişi Arasında İlişkiye Etkisi 1084
3. İptal Kararı Sonucu Meydana Gelen Zarardan Kimin Sorumlu Olacağı 1086
- İÇTİHATLAR 1087
- H. Hisse Senetlerinin Zıya ve İptali 1095
- II. KIYMETLİ EVRAKTA İSTİRDAT DAVASI 1096
- İÇTİHATLAR 1097
- III. MENFİ TESBİT DAVASI 1108
- A. Genel Olarak Menfi Tespit Davası 1108
- İÇTİHATLAR 1109
- B. Menfi Tespit Davasının Konusu 1113
1. Bedelsiz Senet Nedeniyle Menfi Tespit Davası Açılması 1113
- C. İcra Takibinden Önce Açılan Menfi Tespit Davası 1117
- İÇTİHATLAR 1119
- D. İcra Takibinden Sonra Açılan Menfi Tespit Davası 1122
- İÇTİHATLAR 1125
- E. Yargılama Usulü 1131
1. Davanın Tarafları 1132
- İÇTİHATLAR 1132
2. Görevli Mahkeme 1139
- İÇTİHATLAR 1140
3. Yetkili Mahkeme 1147
- İÇTİHATLAR 1149
4. Menfi Tespit Davasında İspat Yükü 1153
- a. Genel Olarak 1153
- İÇTİHATLAR 1156
- b. İspat Yükü Kural Olarak Davalı / Alacaklıya Aittir 1158
- İÇTİHATLAR 1160
- c. İspat Yükünün Davacı–Borçluda Olduğu Durumlar 1168
- İÇTİHATLAR 1169
- d. Taraflardan Birinin Kanuni veya Fiili Karineden Yararlanması 1175
- aa. Kanuni Karineler 1175
- İÇTİHATLAR 1176
- bb. Fiili Karine ve Ticari Teamüller 1180
- İÇTİHATLAR 1181
- e. Ödemenin Başka Amaçla Yapıldığının İspat Yükü 1194
- İÇTİHATLAR 1194
- F. Deliller 1199
1. Genel Olarak 1199
- İÇTİHATLAR 1200
2. Kesin Hüküm 1202
- İÇTİHATLAR 1204
3. Senetle İspat 1214
- a. Senetle İspat Zorunluluğunun İstisnaları (HMK. m. 203) 1216
- b. Maddi Olayların (Hukukî Fiillerin) Tanıkla İspatı 1216
- c. Senede Karşı Senetle İspat Zorunluluğu 1218
- İÇTİHATLAR 1219
4. Yemin 1225
- İÇTİHATLAR 1227

5. İkrar	1231
İÇTİHATLAR	1233
6. Belge	1236
İÇTİHATLAR	1239
7. Ticari Defterlerin Delil Olması (HMK. m. 222)	1245
İÇTİHATLAR	1246
8. Delil Başlangıcı	1250
İÇTİHATLAR	1250
9. Tanık	1256
İÇTİHATLAR	1256
10. Bilirkişilik	1262
İÇTİHATLAR	1263
11. Keşif	1274
12. İsticvap	1275
İÇTİHATLAR	1277
G. Menfi Tespit Davasında Verilecek Kararlar	1277
1. Menfi Tespit Davasının Reddi	1277
a. Genel Olarak	1277
İÇTİHATLAR	1279
b. Borçlunun Tazminata Mahkûm Edilmesinin Şartları	1284
İÇTİHATLAR	1287
c. Yargılama Giderleri, Harç ve Vekalet Ücreti	1290
İÇTİHATLAR	1291
2. Menfi Tespit Davasının Kabulü	1293
İÇTİHATLAR	1294
a. Menfi Tespit Davasının Kabulünün Sonuçları	1300
İÇTİHATLAR	1301
b. Davacı (Borçlu) Lehine Tazminata Hükmetmenin Koşulları	1302
İÇTİHATLAR	1304
c. Menfi Tespit Davasının Kabulü Kararının İnfazı	1310
İÇTİHATLAR	1310
d. Menfi Tespit Davasının Kabulü Halinde Yargılama Giderleri ve Harç	1312
İÇTİHATLAR	1313
e. Menfi Tespit Davasının İstirdat Davasına Dönüşmesi	1318
İÇTİHATLAR	1319
IV. İSTİRDAT DAVASI	1322
A. İstirdat Davasının Şartları	1323
1. Geri Verilmesi İstenen Paranın İcra Takibi Sırasında Ödenmiş Olması	1323
2. Borcun Cebri İcra Tehdidi Altında Ödenmiş Olması	1323
3. Davacı– Borçlunun, Ödemek Zorunda Olmadığı Bir Parayı Ödenmiş Olması	1323
4. İstirdat Davası Bir Yıl İçinde Açılabilir	1324
İÇTİHATLAR	1324
B. İstirdat Davasında Yargılama Usulü	1325
1. Görev	1325
İÇTİHATLAR	1325
2. İstirdat Davasında Yetki	1327
İÇTİHATLAR	1327
3. Davanın Tarafları	1328
İÇTİHATLAR	1329

4. Davanın Konusu ve Yargılama Usulü	1330
İÇTİHATLAR	1331
V. KAMBIYO SENETLERİNDEN KAYNAKLANAN SEBEPSİZ ZENGİNLEŞME DAVASI	1338
A. Genel Olarak	1338
B. Asıl Borç İlişkisi	1339
İÇTİHATLAR	1339
C. Sebepsiz Zenginleşme Davası (TTK.m.732)	1342
1. Davanın Şartları	1343
İÇTİHATLAR	1344
2. Davanın Tarafları	1347
İÇTİHATLAR	1348
3. Görevli ve Yetkili Mahkeme	1351
İÇTİHATLAR	1351
4. İspat Yüğü	1351
İÇTİHATLAR	1352
5. Sebepsiz Zenginleşme Davasında Zamanaşımı	1358
İÇTİHATLAR	1359
6. Sebepsiz Zenginleşme Davasında Faiz	1364
İÇTİHATLAR	1365

#### **Ş.17 ÇEK KANUNUNDA DÜZENLENEN SUÇ VE KABAHAHLER**

I. ÇEK DÜZENLEYEN VEYA DÜZENLETENLER AÇISINDAN SUÇLAR VE KABAHAHLER	1367
A. Karşılıksız Çek Düzenleme Suçu	1367
1. Suçun Maddi Unsurları	1367
a. Çekin Unsurlarının Tam Olması	1367
b. Çekin Süresinde İbrazı	1368
İÇTİHATLAR	1368
c. Karşılıksızlık İşlemi	1371
2. Eylemin Manevi Unsuru	1371
3. Şikayet Hakkının Süresi İçinde Kullanılması	1372
İÇTİHATLAR	1374
4. Karşılıksız Çek Düzenleme Suçunun Faili ve Çek Hesabı Açma Yasağı Uygulanacak Kişiler	1381
a. Genel Olarak	1381
b. Gerçek Kişinin Düzenlediği Çekte Fail	1382
c. Tüzel Kişiler Adına Düzenlenen Çekte Fail	1382
İÇTİHATLAR	1383
5. Yetkili ve Görevli Mahkeme	1386
a. Görevli Mahkeme	1386
b. Yetkili Mahkeme	1386
İÇTİHATLAR	1387
6. Karşılıksız Çek Keşide Etmenin Müeyyidesi	1387
a. Adli Para Cezası	1387
İÇTİHATLAR	1388
b. Çek Düzenleme ve Çek Hesabı Açma Yasağı	1393
İÇTİHATLAR	1394
c. Karşılıksız Çek Düzenleme Suçunda İçtima	1395
7. Karşılıksız Çek Suçunun Yargılama Usulü	1395
İÇTİHATLAR	1397
8. Karşılıksız Çek Suçunda Kanun Yolu (İstinaf Yolu)	1399

9. Hükümün Bütün Sonuçlarıyla Ortadan Kaldırılması 1399

a. Çek Bedelinin Faiziyle Birlikte Ödenmesi 1399

b. Müştekinin Şikayetten Vazgeçmesi 1400

c. İnfazdan İtibaren Belli Sürenin Geçmesi İle Çek Düzenleme ve Çek Hesabı Açma Yasağının Kaldırılması 1400

İÇTİHATLAR 1400

B. Kambiyo Senedi (Bono, Çek) Üzerinden Dolandırıcılık veya Resmi Belgede Sahtecilik Suçu İşlenmesi 1403

1. Dolandırıcılık Suçu 1403

İÇTİHATLAR 1403

2. Resmi Belgede Sahtecilik Suçu 1405

İÇTİHATLAR 1406

**C. Tacirin, Tacir Olmayan Kişiyeye Ait Çek Defterini Kullanarak Çek Düzenleme Suçu**

(Çek K.m.7/1) 1415

1. Genel Olarak 1415

Ç. Çek Hesabı Açılırken Bankaya Gerçeğe Aykırı Beyanda Bulunma Suçu (Çek K.m.7/3) 1418

D. Yasak Kararına Rağmen, Çek Düzenleme Suçu (Çek K.m.7/6) 1420

E. Yetkisiz Olarak Çek Defteri Basma Suçu (Çek K.m.7/8) 1423

**F. Hamiline Çek Defteri Yaprağını Kullanmadan Hamiline Çek Düzenleme Kabahati**

(Çek K. m.7/9) 1426

II. MUHATAP BANKA AÇISINDAN ÇEK SUÇLARI 1427

A. Tacir Olmayan Kişiyeye Tacir Çeki Verme Suçu (Çek K.m.7/2) 1427

B. Kanuna Aykırı Şekilde Çek Defteri Verme Suçu (Çek K. m.7/3–2.Cüm.) 1429

C. Karşılıksızdır, İşlemi Yapmama Suçu (Çek K. m. 7/4) 1430

**D. Mevcut Karşılığı veya Kanunen Ödemekle Yükümlü Olan Meblağı Ödememe Suçu**

(Çek K.m.7/5) 1432

İÇTİHATLAR 1435

E. Yasağa Rağmen Çek Hesabı Açma Suçu (Çek K.m.7/7) 1435

F. Kanunen Saklanması Gereken Belgelerin Alınmaması veya Talebe Rağmen Verilmeme Kabahati (Çek K.m.7/10) 1437

Yararlanılan Kaynaklar 1439

Kavram Dizini 1441